

het moment dat je begint te organiseren, ga je opnieuw theorieën gebruiken.

Etcetera: In je boek vertel je o.a. over de Maya's die op zoek zijn naar 'het dubbel'; iets dat hetzelfde is maar op een andere plek vertoeft. Susan Sontag beschreef de bezigheid van kunstenaars ooit als 'doubling': niet de werkelijkheid imiteren maar er een andere creëren. In de wetenschap poogt men allang om robots te maken of uit te vinden hoe leven is ontstaan om het dan opnieuw te kunnen reproduceren.

Aerts: Ik had ooit tijdens *Einstein meets Magritte* een lang en inspirerend gesprek met de fysicus Rom Harr, die ik zeer apprecieer en die mij op een bepaald ogenblik zei: 'Voor mij is de werkelijkheid een *glob*; we steken daar dingen in, trekken ze er terug uit, we ontdubbelen constant; we maken nieuwe dingen die even werkelijk zijn als de dingen waaruit we putten; we zijn participanten in de werkelijkheid.' Er bestaat een gebied in de natuurkunde waar men zich met 'artificial life' bezighoudt. Het project is fantastisch, maar eigenlijk staat men nog nergens. Met de uitvinding van de computers meende men een grote stap gezet

te hebben, maar in feite zijn computers dom. Computers kunnen de beste schakers ter wereld verslaan; dat betekent voor mij alleen dat schaken een dom spel is. Er is bijvoorbeeld een eenvoudige 'menselijke' truc om van elke schaakcomputer te winnen: trek de stekker van die computer uit het stopcontact. Een mens kan op elk moment uit het formele systeem treden, dat is een van zijn hoofdeigenschappen, en men is nog nergens in verband met de ontcijfering van deze menselijke mogelijkheid. Alleen als men zich laat reduceren tot de regels van het spel, kan een computer winnen. Zo heeft Piaget eens gezegd: 'Intelligentie is wat men gebruikt als men niet meer weet wat doen.' Dat is de kern van de zaak, als een computer niet meer weet wat doen, dan doet hij ook niets zinnigs, en daarom is hij niet intelligent. Intelligentie heeft uiteindelijk niet zoveel met 'denken' te maken; wat wij in de eerste plaats doen is 'zien'. Een computer 'denkt', maar 'ziet' niet. Ik bedoel hier uiteraard niet 'zien' met de ogen, maar 'zien' in de betekenis van 'inzicht krijgen'. Als jij over theater nadenkt betekent dat: 'zien' hoe het in mekaar zit. In de wetenschap – dat is de traditie – gaat

men wat men gezien heeft daarna weer formaliseren, tot denken herleiden. Kunstenaars maken die fout gelukkig niet. Wetenschappers menen dat ze alleen met een andere wetenschap kunnen communiceren als hun 'zien' in een 'denken' gegoten is. In wetenschappelijke artikels wil men alleen het resultaat van een denkproces lezen, niet 'hoe men iets gevonden heeft', terwijl precies dat zoveel boeiender is. Je zit nu eenmaal in een systeem waar dat soort van criteria gelden. Het is 'not done' voor een fysicus om te schrijven: 'Ik was op conferentie X en sprak met collega Y en door dat gesprek zag ik plots hoe het probleem Z in mekaar zat; ik ging dat dan verder onderzoeken en daarna heb ik het opgeschreven.' Alleen wanneer een wetenschapper een Nobelprijs gekregen heeft, is men eventueel geïnteresseerd in die 'anekdotiek', maar in het gewone wetenschapsverkeer telt in 99,9% van de artikels alleen het cognitieve; van ervaring en inzicht blijft men afgesneden. Misschien begint dit besef vandaag een beetje door te dringen. Als iemand een fantastische voordracht geeft, dan ligt dat 'fantastische' toch precies in het feit dat hij je even mee laat 'zien' in wat hij 'gezien' heeft.

deSingel 98-99

Architectuur, theater, dans, muziektheater, muziek, jazz en wester-niet-westers. Een rijke waaier aan verschillende kunsten die slechts één gemeenschappelijk kenmerk hebben: hoogstaande artistieke kwaliteit met een internationale dimensie. Met aandacht voor de vele kruisbestuivingen die tussen die disciplines mogelijk zijn, zonder daarom bijvoorbeeld het teksttheater, het strijkkwartet of de pure dans te verloochenen. Dat is waar het in deSingel om gaat.

wil u er meer over weten, vraag dan onze gratis seizoenspocket 98/99 aan website www.desingel.be / telefoon 03/248.28.28 / dmv. onderstaande bon

Dhr. Mevr. Dhr. & Mevr.

voornaam/naam

straat/nr

postcode/gemeente / e-mail

telefoon overdag/'s avonds / fax

bon onder gesloten omslag versturen deSingel, Jan Van Rijswijcklaan 155, 2018 Antwerpen of faxen 03/248.28.00, of aanvragen via onze website www.desingel.be

deSingel wordt betaald door de Vlaamse Gemeenschap en geniet de steun van de Provincie en de Stad Antwerpen